

Räddningstjänstens och Länsstyrelsens yttrande och kommentarer

I detta PM beskrivs det yttrande som brandförsvaret och Länsstyrelsen lämnat (citat i kursiv text), samt några kommentarer som svar på det.

Yttrande från räddningstjänsten

Storstockholms brandförsvaret har lämnat detaljplaneyttrande 2024-01-30 (SSBF dnr 2321/2023) och framhåller följande:

Personer per kvadratmeter kontor

Gällande dimensionerande personantal har det använts en person per 12 m², i BBR anges dock att det för kontor ska räknas med en person per 10 m². Detta ger en väldigt stor skillnad i personantal med bakgrund av den stora byggnadsarealen som planeras. Totalt ger det en skillnad med 2280 personer inom området. SSBF anser att personantal bör utgå ifrån den nivå som samhället valt som en lägsta nivå, alternativt ha tydliga argument till varför en lägre nivå väljs.

Svar: I riskutredningen har det för att förenkla beräkningarna konservativt antagits att det är en person per 12 m² yta som gäller för hela kontorsbyggnaden bruttototalarea (BTA). Detta mått används med andra ord även på ytor som entréer, korridorer, teknikrum, fikarum, mötesrum med mera, vilket i beräkningarna ger en total population inom kontorsbyggnaderna om 8 333 personer (fördelat på 100 000 m²). Detta kan jämföras med SEB:s huvudkontor i Solna som stod färdigt 2017 och som är ett av Sveriges största kontorshus med en BTA om 97 000m² och som rymmer upp till cirka 6 000 arbetsplatser.

FMJ Shooting Range

SSBF har noterat att det i närområdet till aktuell plan finns en skyttebana som hanterar ammunition. Transporter till verksamheten samt hanteringen på plats verkar inte ha tagits med i riskutredningen och det har inte heller beskrivits om verksamheten kommer avvecklas eller ej. SSBF anser att denna riskkälla bör tas med i riskutredningen och konsulten bör ta kontakt med verksamheten för att inventera mängder och hur hantering går till.

Svar: FMJ shooting range (i vidare text kallats FMJ) öppnade sin verksamhet på Fabriksgatan 8 under 2019. Skjutbanan är en inomhusbana där det även sker viss försäljning av ammunition och tillbehör. På grund av att banan är en inomhusbana så anses risken för vådaskjutning på tredje part vara låg.

FMJ har tillstånd för brandfarliga och explosiva varor enligt dnr 317-0948-20. Tillståndet för förvaring av ammunition och krut medger följande mängder:

- Ammunition 1.4S: 1 300kg
- Tändhattar 1.4S: 50 000st
- Röksvagt krut 1.3C: 100 kg.

Dessa ämnen förvaras i låst utrymme i skyddsrum i källaren som uppfyller krav för SSF3492. Enligt FMJ är det dock ovanligt att dessa mängder förvaras på plats samtidigt då de dagligen säljer ammunition och tillbehör. Leverans av ammunition och tillbehör sker maximalt en gång per månad och uppgår vanligtvis till cirka 50 kg per tillfälle.

FMJ har de tillstånd som krävs för skjutbana (enligt Säk-B samt tillstånd från polis och militär) samt för att få förvara ammunition med tillbehör. Skjutbanan ligger inte heller i direkt anslutning till planområdet utan 70 – 80 meter bort på andra sidan av en större industrifastighet. Transporter av ammunition och tillbehör sker maximalt en gång i veckan och uppgår normalt till maximalt 50 kg. På grund av detta så anses FMJ och dess transporter inte påverka riskbilden på planområdet nämnvärt, samt att de har de tillstånd som krävs för både sin verksamhet och förvaring av ammunition.

Total risknivå

Individrisken beräknas enbart per riskkälla. Men eftersom det är flera riskkällor som påverkar individerna i området behöver den kumulativa effekten beräknas. Att enbart titta på varje risk enskilt ger en missvisande bild av riskbilden. För samhällsrisker har endast beräkning utförts för Ostkustbanan och ingen av de andra riskerna nämns i samband med detta. Likt kommentaren om individrisk påverkar olika risker varandra även ur ett samhällsriskperspektiv.

Svar: Författaren kan hålla med om att det kan anses vara otydligt i rapporten gällande total/kumulativa risknivåer. Dock så har samhällsrisker för området i rapporten beräknats utifrån total påverkan från samtliga transportleder för farligt gods vilket inkluderar Ostkustbanan, Mälarbanan samt Solnavägen.

Individrisken presenteras dock enbart utifrån enskilt riskobjekt i rapporten vilket kan anses vara otydligt. Det ska dock noteras att för individrisken, till skillnad mot samhällsrisker, endast beaktas riskers påverkan på planområdet, och inte närområdet i stort. Vid planområdet närmaste gräns ligger Solnavägen cirka 130 meter bort och Mälarbanan cirka 155 meter bort. Vid dessa avstånd ligger individriskens bidrag från Solnavägen på cirka $2 \cdot 10^{-9}$ och från Mälarbanan på $1 \cdot 10^{-9}$, vilket är försumbart för individrisknivåerna för planområdet som vid plangräns ligger på strax under $1 \cdot 10^{-7}$.

Gasers påverkan norr om området

I avsnitt 5.2 rörande gasutsläpp nämns att gaser främst kommer att röra sig till lågpunkter och därför stanna kvar inom järnvägsområdet. Detta beror dock helt på vilken gas det är och dess densitet. En lättare gas kan mycket väl spridas till området och SSBF anser att det bör ses över hur ett utsläpp kan påverka området.

Svar: Författaren håller med om att skrivelsen om att nivåerna till byggnaderna på bergsknallen (runt Hagaskolan) norr om planområdet kan vara otydligt och håller med om att det är beroende på vilka gaser som transporteras hur gaserna kan sprida sig. I beräkningarna har det dock antagits att inga riskreducerande åtgärder eller befintliga förutsättningar finns (t.ex. toppografi), samt att perfekta förutsättningar råder för att gaser ska sprida sig långt (vindhastigheter, riktning, platt mark etcetera). Då närmaste byggnad i området norr om järnvägen på bergsknallen ligger cirka 80 meter ifrån närmaste spår (vid tunnelpåslag) med en nivåskillnad om 15 – 20 meter högre upp, så påverkas dock inte riskbilden nämnvärt, även om olyckor med

gaser kan ha långa konsekvensavstånd. Detta beror främst på sannolikheten för att en olycka ska ske med gaser är relativt låg på grund av tankarnas utformning samt andelen RID klass 2 endast är runt 7 % för Ostkustbanan varav cirka 60 % antas vara giftig gas.

Yttrande från Länsstyrelsen i Stockholm

Länsstyrelsen i Stockholm har lämnat detaljplaneyttrande 2024-02-13 (beteckning 402-63207-2023) och framhåller följande:

Det finns en planbestämmelse som anger att inom 50 meter från Ostkustbanan ska byggnader med stadigvarande vistelse förses med tändskyddat material (B-s1, d0 eller motsvarande) i de fasader som vetter direkt mot Ostkustbanan. Länsstyrelsen anser att risknivåerna på platsen utgör skäl för en högre skyddsnivå och att fasader behöver utföras i obrännbart material alternativt lägst brandteknisk klass EI30. Detta för att öka möjligheten till en säker utrymning för människor i byggnaderna närmast järnvägen. En högre skyddsnivå motiveras även av de dimensionerande avstånd för pölbrand på 30–50 meter som riskutredningen anger samt de osäkerheter som finns gällande vilka transporter som kan förekomma över tid. För att utesluta att planen innebär en risk för människors säkerhet behöver därför planbestämmelsen ändras i detta avseende.

Svar: Stadsbyggnadsförvaltningen i Solna har jämfört riskutredningen och bedömningen med liknande detaljplaner längst med Ostkustbanan och delar Länsstyrelsen i Stockholms bedömning. Detaljplanen justeras så att tändskyddat material ersätts med obrännbar fasad som riskreducerande åtgärd.

Lund den 18 april 2024

Magnus Cederlund

Structor Riskbyrå